ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 2ας Σεπτεμβρίου 2010 *

Στην υπόθεση C-290/07 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 14 Ιουνίου 2007,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον J. Flett, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Scott SA, με έδρα το Saint-Cloud (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τον J. Lever, QC (Queen's Counsel), τους R. Griffith και M. Παπαδάκη, solicitors, καθώς και από τους P. Gardner και G. Peretz, barristers, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

υποστηριζόμενη από:

το **Département du Loiret**, εκπροσωπούμενο από τον A. Carnelutti, avocat,

παρεμβαίνον στη διαδικασία αναιρέσεως,

τη **Γαλλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues, S. Seam και F. Million,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, E. Levits (εισηγητή), J.-J. Kasel, M. Safjan και M. Berger, δικαστές

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi
γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 17ης Δεκεμβρίου 2009,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Φεβρουαρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 29ης Μαρτίου 2007, στην υπόθεση T-366/00, Scott κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-797, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία αυτό ακύρωσε το άρθρο 2 της αποφάσεως 2002/14/ΕΚ της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 2000, σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Γαλλία υπέρ του ομίλου Scott Paper SA/Kimberly-Clark (ΕΕ 2002, L 12, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), στο μέτρο που η εν λόγω απόφαση αφορά την ενίσχυση που χορηγήθηκε υπό τη μορφή προνομιακής τιμής διαρρυθμισμένου οικοπέδου.

Το νομικό πλαίσιο

2 Σκοπός του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1) είναι κατ' ουσίαν, κατά τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του, να κωδικοποιηθεί και να ενισχυθεί η πάγια πρακτική της Επιτροπής κατά την εφαρμογή του άρθρου 88 ΕΚ, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου.

3 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι η απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας των νέων ενισχύσεων που έχουν γνωστοποιηθεί «καλεί το οικείο κράτος μέλος και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν παρατηρήσεις εντός ορισμένης προθεσμίας, η οποία συνήθως δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα» και η οποία μπορεί να παραταθεί σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις.

4 Το άρθρο 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999 έχει ως εξής:

«Στις περιπτώσεις όπου, παρά την υπόμνηση […] το οικείο κράτος μέλος δεν παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες εντός της προθεσμίας που έταξε η Επιτροπή ή παρέχει ελλιπείς πληροφορίες, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία απαιτεί την παροχή των πληροφοριών αυτών [...]».

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως

5 Η Scott Paper Company είναι αμερικανικού δικαίου εταιρία παραγωγής χαρτιού υγείας και χαρτιού για οικιακή χρήση. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η κατασκευή

εργοστασίου παραγωγής χαρτιού στη Γαλλία, η Bouton Brochard Scott SA, την οποία διαδέχθηκε η Scott SA (στο εξής: Scott), γαλλική θυγατρική της αμερικανικής εταιρίας, το Département du Loiret και η ville d'Orléans (Δήμος της Ορλεάνης) ανέθεσαν, με σύμβαση της 12ης Σεπτεμβρίου 1987, στην εταιρία μεικτής οικονομίας για τον εξοπλισμό του Loiret (στο εξής: Sempel) την εκπόνηση του συνόλου των μελετών και τη διενέργεια των κατάλληλων εργασιών για τη διαρρύθμιση των οικοπέδων, εκτάσεως περίπου 68 εκταρίων, που απαιτούνταν για την κατασκευή του εν λόγω εργοστασίου.

6 Τα οικεία οικόπεδα είχαν εκχωρηθεί στη Sempel, έναντι συμβολικού ποσού ενός γαλλικού φράγκου, από τη ville d' Orléans, η οποία τα είχε αγοράσει με τρεις διαδοχικές συμβάσεις, και ειδικότερα 30 εκτάρια το 1975, 32,5 εκτάρια το 1984, και 5,5 εκτάρια το 1987. Η ville d'Orléans και το Département du Loiret ανέλαβαν να χρηματοδοτήσουν το κόστος διαρρυθμίσεως της περιοχής με ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων φράγκων.

7 Στο τέλος του 1987, η Sempel πώλησε στη Scott μέρος των διαρρυθμισμένων οικοπέδων, και συγκεκριμένα 48 από τα 68 διαθέσιμα εκτάρια έναντι τιμήματος ανερχομένου στα 31 εκατομμύρια φράγκα, δηλαδή περίπου 4,7 εκατομμύρια ευρώ, βάσει της συμβάσεως που είχε συναφθεί στις 31 Αυγούστου 1987 μεταξύ της ville d'Orléans, του Département du Loiret και της Scott (στο εξής: σύμβαση Scott).

8 Η πώληση αυτή δεν αποτέλεσε αντικείμενο γνωστοποιήσεως στην Επιτροπή δυνάμει του καθεστώτος των κρατικών ενισχύσεων.

9 Τον Ιανουάριο του 1996, οι μετοχές της Scott εξαγοράσθηκαν από την επιχείρηση Kimberly-Clark Corp. (στο εξής: KC), η οποία ανήγγειλε το κλείσιμο του εργοστασίου τον Ιανουάριο του 1998. Τα στοιχεία του ενεργητικού του εργοστασίου, δηλαδή το οικόπεδο και οι εγκαταστάσεις του, εξαγοράσθηκαν από την Procter & Gamble (στο εξής: P & G) τον Ιούνιο του 1998.

10 Κατόπιν εκθέσεως του γαλλικού Ελεγκτικού Συνεδρίου για το έτος 1996, η οποία έκανε λόγο για τη μεταβίβαση του οικοπέδου στη Scott, περιήλθε στην Επιτροπή καταγγελία, αυτή δε αποφάσισε, τον Μάιο του 1998, να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, η οποία κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

11 Η απόφαση αυτή, όπως τροποποιήθηκε με το διορθωτικό της 2ας Μαρτίου 2001, κηρύσσει ασύμβατη προς την κοινή αγορά την κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή προνομιακής τιμής πωλήσεως του οικοπέδου εκτάσεως 48 εκταρίων, ανερχομένης σε 39,588 εκατομμύρια φράγκα, δηλαδή περίπου 6,03 εκατομμύρια ευρώ ή, σε τρέχουσα αξία, σε 80,77 εκατομμυρίων φράγκα, δηλαδή 12,3 εκατομμύρια ευρώ και υπό τη μορφή προνομιακού συντελεστή του τέλους εξυγιάνσεως υπέρ της Scott που θα καθορίσουν οι γαλλικές αρχές. Η εν λόγω απόφαση προβλέπει, με το άρθρο 2, την αναζήτηση των παρανόμως χορηγηθέντων ποσών της ανωτέρω ενισχύσεως.

Η διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής

12 Μεταξύ Ιανουαρίου του 1997 και Απριλίου του 1998, η Επιτροπή ζήτησε από τις γαλλικές αρχές πληροφορίες με διάφορα έγγραφα, στα οποία οι εν λόγω αρχές απάντησαν εν μέρει.

13 Η Επιτροπή αποφάσισε, στις 20 Μαΐου 1998, να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και ενημέρωσε σχετικά τις γαλλικές αρχές με επιστολή της 10ης Ιουλίου 1998. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 30ής Σεπτεμβρίου 1998 (ΕΕ C 301, σ. 4) και χορηγούσε στους ενδιαφερομένους προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευσή της για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

14 Η Scott και οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους στην Επιτροπή στις 23 και 25 Νοεμβρίου 1998 αντιστοίχως.

15 Καθόσον οι γαλλικές αρχές απάντησαν μόνο μερικώς στα αιτήματα της Επιτροπής να της παρασχεθούν συμπληρωματικές πληροφορίες για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου, η Επιτροπή τους απηύθυνε διαταγή, στις 8 Ιουλίου 1999, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, να της παράσχουν «όλα τα αναγκαία έγγραφα, πληροφορίες και στοιχεία για την εκτίμηση των στοιχείων της ενισχύσεως και της συμβατότητας των μέτρων υπέρ [της Scott]». Η διαταγή αυτή καθόριζε, εξάλλου, ορισμένα έγγραφα και συγκεκριμένες πληροφορίες. Οι γαλλικές αρχές προσκόμισαν μόνο μέρος των αιτηθέντων στοιχείων στις 15 Οκτωβρίου 1999.

16 Κατόπιν συσκέψεως, στις 7 Δεκεμβρίου 1999, μεταξύ εκπροσώπων της Επιτροπής και της Γαλλικής Κυβερνήσεως, οι οποίοι συνοδεύονταν από εκπροσώπους της Scott, η Επιτροπή επέτρεψε την προσκόμιση νέων στοιχείων σχετικών με την επίμαχη ενίσχυση έως το τέλος του 1999.

17 Απαντώντας στην πρόσκληση αυτή, η Scott απέστειλε στην Επιτροπή επιστολή στις 24 Δεκεμβρίου 1999, η οποία περιείχε ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες (στο εξής: επιστολή της Scott), ενώ οι γαλλικές αρχές κοινοποίησαν αυτοτελώς παρόμοιες πληροφορίες με επιστολές της 7ης Ιανουαρίου και της 21ης Φεβρουαρίου 2000.

18 Στις 12 Ιανουαρίου και στις 22 Φεβρουαρίου 2000, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Scott ότι δεν μπορούσε να δεχθεί τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις που περιέχονταν στην επιστολή της 24ης Δεκεμβρίου 1999.

19 Η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει του συνόλου των πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της.

20 Η Επιτροπή καθόρισε το ποσό της παράνομης ενισχύσεως που έπρεπε να ανακτηθεί, αφού διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 29 της εν λόγω αποφάσεως, ότι το επίμαχο οικόπεδο δεν είχε πωληθεί στη Scott στο πλαίσιο διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία ούτε είχε αποτελέσει αντικείμενο εκτιμήσεως της τιμής του από ανεξάρτητο πραγματογνώμονα, και υπογραμμίζοντας επανειλημμένως, ιδίως στις αιτιολογικές σκέψεις 31, 32, 97, 160, 166 και 168 της αποφάσεως αυτής, ότι είχε ματαίως επιχειρήσει να λάβει από τις γαλλικές αρχές πλήρεις πληροφορίες που να της επιτρέπουν να εξετάσει την επίμαχη ενίσχυση.

21 Για τον σκοπό αυτόν, προέβη σε σύγκριση της αγοραίας τιμής παρόμοιου οικοπέδου με το πραγματικό τίμημα που είχε καταβάλει η Scott.

22 Προκειμένου να καθορισθεί ποια θα μπορούσε να είναι η αγοραία τιμή του επίμαχου οικοπέδου το 1987, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η ville d'Orléans για την αγορά του και τη διενέργεια των απαιτούμενων διαρρυθμίσεων για τις εγκαταστάσεις της Scott.

23 Όσον αφορά το μη διαρρυθμισμένο οικόπεδο, η Επιτροπή στηρίχθηκε στο μέσο τίμημα που είχε καταβάλει η ville d'Orléans για την αγορά τριών οικοπέδων, μέρος των οποίων αποτελούν τα 48 εκτάρια του επίμαχου οικοπέδου, από το 1975 έως το 1987, δηλαδή 10,9 εκατομμύρια φράγκα. Η αξία αυτή επιβεβαιωνόταν από τα πρακτικά συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994, και αντιστοιχούσε περίπου στην εκτίμηση που είχαν κάνει οι γαλλικές αρχές με τις επιστολές της 17ης Μαρτίου και της 29ης Μαΐου 1997, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 15 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

24 Όσον αφορά τις διαρρυθμίσεις που έγιναν στο επίμαχο οικόπεδο, η Επιτροπή αφαίρεσε τις προκύπτουσες από τον ισολογισμό εκκαθαρίσεως της Sempel δαπάνες στις οποίες είχε υποβληθεί, δηλαδή 140,4 εκατομμύρια φράγκα, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 19 της εν λόγω αποφάσεως.

25 Η Επιτροπή, αφού αφαίρεσε από το ποσό αυτό, μεταξύ άλλων, το κόστος των δανείων της Sempel και το τίμημα των 31 εκατομμυρίων φράγκων που είχε καταβάλει η Scott για το επίμαχο οικόπεδο, εκτίμησε το ύψος της χορηγηθείσας στη Scott κρατικής ενισχύσεως στο ποσό των 39,588 εκατομμυρίων φράγκων.

26 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«*Άρθρο 1*

Η κρατική ενίσχυση, υπό μορφή προνομιακής τιμής ενός οικοπέδου και προνομιακού συντελεστή του τέλους εξυγίανσης, που χορήγησε η Γαλλία υπέρ της Scott, η οποία ανέρχεται σε ποσό 39,58 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων (FRF) (6,03 εκατομμύρια ευρώ) ή, σε τρέχουσα αξία, σε 80,77 εκατομμύρια FRF (12,3 εκατομμύρια ευρώ), όσον αφορά την προνομιακή τιμή του οικοπέδου, και σε ποσό που θα καθορίσουν οι γαλλικές αρχές σύμφωνα με την προσδιοριζόμενη από την Επιτροπή μέθοδο υπολογισμού, όσον αφορά το δεύτερο όφελος, είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Γαλλία θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να ανακτήσει από τον δικαιούχο την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1, η οποία ήδη χορηγήθηκε παράνομα.

2. Η ανάκτηση θα πραγματοποιηθεί χωρίς καθυστέρηση σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, εφόσον επιτρέπουν την άμεση και αποτελεσματική εκτέλεση της παρούσας απόφασης. Η προς ανάκτηση ενίσχυση αποφέρει τόκους από την ημερομηνία χορήγησής της ως τη στιγμή της ανάκτησής της. Οι τόκοι υπολογίζονται βάσει του επιτοκίου αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδύναμου επιχορήγησης των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα.

Άρθρο 3

Η Γαλλία ενημερώνει την Επιτροπή, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα που έχει λάβει ή πρόκειται να λάβει για να συμμορφωθεί προς αυτή.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.»

Η δίκη ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

27 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Scott προέβαλε τέσσερις λόγους ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, μεταξύ των οποίων, παράβαση ουσιώδους τύπου της αποφάσεως αυτής καθόσον η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη ορισμένες πληροφορίες και έγγραφα που είχε προσκομίσει η Scott μετά την παρέλευση της προθεσμίας που προέβλεπε η απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας εξετάσεως. Επιπροσθέτως, με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, υποστήριζε ότι η Επιτροπή είχε υποπέσει σε διάφορες

πλάνες εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό του ύψους της ενισχύσεως, ιδίως όσον αφορά την κατανομή των 31 εκατομμυρίων φράγκων, τα οποία είχε καταβάλει η Scott για το επίμαχο οικόπεδο.

28 Η Επιτροπή ζήτησε την απόρριψη της προσφυγής στο σύνολό της, αλλά δέχθηκε επίσης, με το υπόμνημά της αντικρούσεως, ότι έσφαλε εκτιμώντας ότι το ποσό των 31 εκατομμυρίων φράγκων, το οποίο είχε καταβάλει η Scott, αφορούσε την αγορά τμήματος οικοπέδου εκτάσεως 68 εκταρίων και όχι του επίμαχου οικοπέδου. Για τον λόγο αυτόν διόρθωσε την προσβαλλόμενη απόφαση στις 21 Μαρτίου 2001 και μείωσε, κατά συνέπεια, το ποσό της ενισχύσεως που έπρεπε να ανακτηθεί.

29 Καταρχάς, το Πρωτοδικείο εξέτασε το παραδεκτό τεσσάρων συνημμένων στο δικόγραφο της προσφυγής της Scott εγγράφων, τα οποία θεωρεί απαράδεκτα η Επιτροπή. Συναφώς επισήμανε, με τη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα εν λόγω έγγραφα επισυνάφθηκαν νομίμως στο δικόγραφο της προσφυγής και αποτελούν, επομένως, μέρος της ενώπιον του Πρωτοδικείου δικογραφίας. Έκρινε, ως εκ τούτου, ότι δεν τίθεται θέμα ως προς το παραδεκτό τους. Υπογράμμισε ότι η Επιτροπή προέβαλε, κατ' ουσίαν, ότι τα έγγραφα αυτά δεν έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως για τον λόγο ότι δεν αποτελούσαν μέρος του φακέλου της Επιτροπής κατά τη διοικητική διαδικασία.

30 Αφού αποφάνθηκε επί του παραδεκτού τριών από τα εν λόγω έγγραφα, δεχόμενο τα επιχειρήματα της Επιτροπής ως προς τα δύο πρώτα εξ αυτών και απορρίπτοντας την ένσταση απαραδέκτου ως προς το τρίτο, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή εσφαλμένως αρνήθηκε να περιλάβει την επιστολή της Scott στον φάκελο της υποθέσεως.

31 Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε, ειδικότερα, με τις σκέψεις 58 έως 61 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη τις πληροφορίες που περιέχονταν στην επιστολή της Scott, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων και του γεγονότος ότι είχε δεχθεί παρόμοιες πληροφορίες, οι οποίες περιέχονταν στις επιστολές των γαλλικών αρχών της 7ης Ιανουαρίου και της 21ης Φεβρουαρίου 2000.

32 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο κατέληξε, με τη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Scott μπορούσε να επικαλεστεί την επιστολή αυτή προκειμένου να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στη βάση αυτή, εξέτασε ευθέως τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως περί εσφαλμένης εκτιμήσεως της επίμαχης ενισχύσεως.

33 Συναφώς, το Πρωτοδικείο ακολούθησε μια συλλογιστική που περιλαμβάνει τρία στάδια.

34 Πρώτον, επισήμανε σφάλματα της Επιτροπής όσον αφορά τη μέθοδο και τον υπολογισμό καθώς και ανακρίβειες των στοιχείων στα οποία αυτή στήριξε τις εκτιμήσεις της.

35 Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ιδίως ότι, επιλέγοντας τη μέθοδο του κόστους για την εκτίμηση της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου, η Επιτροπή έσφαλε, αφενός, λόγω επιλογής της μεθόδου αυτής και, αφετέρου, κατά την εφαρμογή της.

36 Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, αφενός, με τη σκέψη 106 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε σε δευτερεύουσες και έμμεσες πληροφορίες επιλέγοντας τη μέθοδο του κόστους αγοράς για τον καθορισμό της αξίας του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου.

37 Αφετέρου, με τις σκέψεις 110 και 111 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διαπίστωσε ότι η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένο υπολογισμό κατά τον καθορισμό της τιμής αγοράς του επίμαχου οικοπέδου από τη ville d'Orléans, με αποτέλεσμα η αξία του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου να αγγίζει την εκτίμηση στην οποία προέβησαν οι γαλλικές αρχές κατά τη διοικητική διαδικασία που εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 15 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 111 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το σφάλμα αυτό, μολονότι ήταν υπέρ της Scott, ήταν ασυγχώρητο. Αν δεν είχε διαπράξει το εν λόγω σφάλμα, η Επιτροπή θα είχε, ενδεχομένως, παρατηρήσει ότι τα στοιχεία που περιείχαν τα πρακτικά

συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994, δεν επιβεβαίωναν απαραιτήτως τις εκτιμήσεις της.

38 Επιπροσθέτως, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τις σκέψεις 114 έως 119 της εν λόγω αποφάσεως, ότι τα στοιχεία που χρησιμοποίησε η Επιτροπή ήταν ανακριβή. Συγκεκριμένα, καθόσον το οικόπεδο που μεταβιβάστηκε στη Scott είχε αγορασθεί από τις γαλλικές αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης με τρεις δικαιοπραξίες κατά την περίοδο από το 1975 έως το 1984, η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στη μέση τιμή αγοράς που προέκυπτε από τις ανωτέρω δικαιοπραξίες για να εκτιμήσει την αγοραία αξία του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου το 1987.

39 Ομοίως, όσον αφορά την εκτίμηση της αξίας των διαρρυθμίσεων στο επίμαχο οικόπεδο, το Πρωτοδικείο επισήμανε, με τις σκέψεις 120 έως 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ενδείξεις που θα έπρεπε να προκαλέσουν αμφιβολίες στην Επιτροπή όσον αφορά την αξιοπιστία του εγγράφου που δέχθηκε συναφώς, δηλαδή τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η Sempel για τις εν λόγω διαρρυθμίσεις. Ειδικότερα, υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τη διαφορά μεταξύ της προβλεπομένης στη σύμβαση Scott επιφάνειας του εργοστασίου που επρόκειτο να κατασκευασθεί και της επιφάνειας του εργοστασίου που τελικά κατασκευάστηκε, η οποία αναφέρεται στα πρακτικά συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994. Ομοίως, δεν ελήφθη υπόψη η διαφορά μεταξύ του προβλεπομένου στη σύμβαση Scott ποσού των επικείμενων εργασιών και του κόστους των εργασιών που προκύπτει από τον ισολογισμό εκκαθαρίσεως της Sempel. Εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η Επιτροπή όφειλε να ρωτήσει τη Scott για τις υφιστάμενες διαφορές μεταξύ των στοιχείων αυτών.

40 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, μολονότι η Επιτροπή έλαβε ορθώς υπόψη τις πληροφορίες και τις εκτιμήσεις που περιέχονταν στην επιστολή της Scott και στις ακόλουθες παρατηρήσεις των γαλλικών αρχών, όφειλε να παρατηρήσει τις σημαντικές διαφορές ως προς την εκτίμηση της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου. Υπογράμμισε, με τις σκέψεις 137 και 138 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι λόγω των αμφιβολιών αυτών η Επιτροπή αναγκαίως όφειλε να προσφύγει σε άλλα μέσα εκτιμήσεως, όπως η γνωμοδότηση ανεξάρτητου πραγματογνώμονα, για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου ή, τουλάχιστον, να ζητήσει

από τη Scott και τις γαλλικές αρχές περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εκτιμήσεις που επικαλέστηκαν με τις παρατηρήσεις τους.

41 Τρίτον, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να επικαλεστεί προσχηματικά το δικαίωμά της να εκδώσει απόφαση αφορώσα κρατική ενίσχυση μόνο βάσει των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, όταν, κατόπιν διαταγής παροχής πληροφοριών, το οικείο κράτος μέλος δεν επέδειξε την απαιτούμενη συνεργασία.

42 Βάσει της εν λόγω τριμερούς συλλογιστικής, το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι η Επιτροπή παρέβη, με την προσβαλλόμενη απόφαση, την υποχρέωσή της επισταμένης εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και, κατά συνέπεια, δέχθηκε τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως. Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο, χωρίς να εξετάσει τους άλλους τρεις λόγους ακυρώσεως, ακύρωσε το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

43 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να αποφανθεί επί των ζητημάτων που αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως αναιρέσεως, ή, ως προς τα ζητήματα για τα οποία εκτιμά ότι η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο για να αποφανθεί·

— να καταδικάσει τη Scott στα δικαστικά έξοδά της αλλά και στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής τόσο πρωτοδίκως όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου·

— να καταδικάσει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδά της τόσο πρωτοδίκως όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου.

44 Η Scott ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα της κατ' αναίρεση δίκης.

45 Το Département du Loiret, στο οποίο, με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2008, επιτράπηκε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Scott, ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αναιρέσεως

46 Τα επιχειρήματα που προβάλλει η Επιτροπή προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως βάλλουν, ιδίως, κατά των διαφόρων τμημάτων του σκεπτικού που ανέπτυξε το Πρωτοδικείο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

47 Ειδικότερα, ο ένατος έως και τον δώδεκατο λόγο αναιρέσεως, οι οποίοι πρέπει να εξετασθούν πρώτα, βάλλουν κατά του πρώτου μέρους του σκεπτικού του Πρωτοδικείου.

Ως προς τον ένατο έως και τον δωδέκατο λόγο αναιρέσεως, οι οποίοι αντλούνται κατ' ουσίαν από την εκ μέρους του Πρωτοδικείου υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση του δικαστικού ελέγχου

Επιχειρήματα των διαδίκων

48 Με τον ένατο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι αποφάνθηκε, ιδίως με τις σκέψεις 105 έως 108 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή, προκειμένου να εκτιμήσει την αξία του επίμαχου οικοπέδου και των διαρρυθμίσεών του, εφάρμοσε εσφαλμένως τη μέθοδο του κόστους λαμβάνοντας υπόψη τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν οι γαλλικές αρχές και, ως εκ τούτου, παρέβη την υποχρέωσή της να εξετάσει αμερολήπτως και επιμελώς τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά.

49 Ωστόσο, ελλείψει εκτιμήσεως της επίμαχης ενισχύσεως κατά την ημερομηνία χορηγήσεώς της ή διοργανώσεως διαγωνισμού βασίμως μπορούσε να κάνει χρήση της μεθόδου αυτής.

50 Συναφώς, αφενός, η Επιτροπή διέθετε ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά την επιλογή της μεθόδου εκτιμήσεως της αξίας του οικοπέδου και των διαρρυθμίσεών του.

51 Αφετέρου, η μέθοδος του κόστους ήταν ιδιαιτέρως κατάλληλη για τη συγκεκριμένη περίπτωση πωλήσεως οικοπέδου, το οποίο θα διαρρυθμιζόταν βάσει των αναγκών του αποκτώντος.

52 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες από τις γαλλικές αρχές και τη Scott ή ακόμη να απευθυνθεί σε εξωτερικό πραγματογνώμονα υπό περιστάσεις κατά τις οποίες θα δικαιούνταν, πάντως, να κάνει χρήση της μεθόδου του κόστους, όπως προκύπτει από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με στοιχεία κρατικής ενίσχυσης στις πωλήσεις γηπέδων-οικοπέδων και κτιρίων από τις δημόσιες αρχές (ΕΕ 1997, C 209, σ. 3).

53 Τέλος, αντιθέτως προς την κρίση του Πρωτοδικείου στη σκέψη 139 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν είχε κανένα λόγο να προτιμήσει την τιμή του επίμαχου οικοπέδου βάσει της πωλήσεως η οποία έγινε το 1998 μεταξύ Scott/Kimberly-Clark και Procter & Gamble, προκειμένου να καθορίσει την αξία που είχε το ακίνητο πριν από ένδεκα έτη.

54 Η Scott ισχυρίζεται ότι οι αντιρρήσεις της Επιτροπής στηρίζονται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο δεν προσήψε στην Επιτροπή το ότι στηρίχθηκε στη μέθοδο του κόστους, αλλά το ότι δεν έλαβε υπόψη άλλες μεθόδους εκτιμήσεως της αξίας του επίμαχου οικοπέδου.

55 Το Département du Loiret υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή όφειλε να επαληθεύσει όλες τις μεθόδους εκτιμήσεως της αξίας του επίμαχου οικοπέδου προκειμένου να εφαρμόσει την πιο αξιόπιστη εξ αυτών. Η μέθοδος του κόστους που εφάρμοσε η Επιτροπή ήταν μόνον επικουρική σε σχέση με τις άμεσες μεθόδους εκτιμήσεως.

56 Ως προς τον δέκατο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στηρίζεται στην πιο ευνοϊκή για τη Scott εκτίμηση της αξίας του επίμαχου ακινήτου. Εξάλλου, και αντιθέτως προς την κρίση του Πρωτοδικείου, δεν εναπόκειται σ' αυτό να διευκρινίσει τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των δαπανών που προκύπτουν από τους λογαριασμούς της Sempel και του ποσού που προβλέπεται στη σύμβαση Scott.

57 Συναφώς, η Scott αντιτάσσει ότι το Πρωτοδικείο περιορίστηκε απλώς στην εκτίμηση ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να λάβει τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η Sempel ως βάση εκτιμήσεως της αγοραίας αξίας των διαρρυθμίσεων του επίμαχου οικοπέδου.

58 Όσον αφορά τον ενδέκατο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι εκτίμησε, με τη σκέψη 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα πρακτικά συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994, περιείχαν μόνο συνοπτική αναφορά χωρίς λεπτομερείς εξηγήσεις του κόστους του μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου. Με την εκτίμησή του αυτή, το Πρωτοδικείο υπερέβη την εξουσία του ελέγχου σε τομέα στον οποίο η Επιτροπή διέθετε ευρεία εξουσία εκτιμήσεως.

59 Αντιθέτως, η Scott ισχυρίζεται ότι οι αναφορές των πρακτικών συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, που επισημαίνονται από την Επιτροπή στην αίτηση αναιρέσεως, δεν είναι ακριβείς, λαμβανομένων υπόψη των παραρτημάτων που προσκόμισε η ίδια η Επιτροπή. Η Scott καταλήγει, συνεπώς, στο συμπέρασμα ότι ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

60 Όσον αφορά τον δωδέκατο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο δεχόμενο, με τη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι όφειλε να λάβει υπόψη την εκτίμηση της αξίας του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου, η οποία προέκυπτε από τον φορολογικό έλεγχο που διενήργησε η γαλλική διοίκηση το 1993. Με την εκτίμηση αυτή, το Πρωτοδικείο υπερέβη τις αρμοδιότητές του.

61 Η Scott υπογραμμίζει ότι θα ήταν, επίσης, πρόσφορο να ληφθεί ως βάση η εκ μέρους της φορολογικής διοικήσεως εκτίμηση του επίμαχου οικοπέδου αντί της μεθόδου του κόστους.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

62 Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το ζήτημα αν το Πρωτοδικείο ορθώς συνήγαγε από τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά ότι τα κοινοτικά όργανα δεν παρέβησαν το καθήκον επιμελείας συνιστά νομικό ζήτημα, το οποίο υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου (βλ. απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2009, C-535/06 P, Moser Baer India κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2009, σ. I-7051, σκέψη 34).

63 Ως εκ τούτου, είναι παραδεκτοί οι λόγοι αναιρέσεως της Επιτροπής με αντικείμενο την εν λόγω εκτίμηση.

64 Όσον αφορά τη βασιμότητα των λόγων αυτών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, μολονότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως της οποίας η άσκηση συνεπάγεται εκτιμήσεις οικονομικής φύσεως που πρέπει να γίνονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τούτο δεν σημαίνει ότι ο δικαστής της Ένωσης οφείλει να μην ελέγχει την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία δεδομένων οικονομικής φύσεως.

65 Πράγματι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει, μεταξύ άλλων, να ελέγχει όχι μόνον την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των ληπτέων υπόψη συναφών στοιχείων για την εκτίμηση σύνθετης καταστάσεως και αν είναι ικανά να θεμελιώσουν τα εξ αυτών αρυόμενα συμπεράσματα (απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2005, C-12/03 P, Επιτροπή κατά Tetra Laval, Συλλογή 2005, σ. I-987, σκέψη 39).

66 Εντούτοις, στο πλαίσιο του ανωτέρω ελέγχου, δεν εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή της (απόφαση

της 22ας Νοεμβρίου 2007, C-525/04 P, Ισπανία και Επιτροπή κατά Lenzing, Συλλογή 2007, σ. I-9947, σκέψη 57). Συγκεκριμένα, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης ασκούν στις περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις της Επιτροπής περιορισμένο έλεγχο, ο οποίος περιορίζεται μόνο στην επαλήθευση της τηρήσεως των περί διαδικασίας και αιτιολογήσεως κανόνων, καθώς και της ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών και της μη συνδρομής πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και καταχρήσεως εξουσίας (βλ. απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P και C-519/06 P, GlaxoSmithKline Services κ.λπ. κατά Επιτροπής κ.λπ., Συλλογή 2009, σ. I-9291, σκέψη 163).

67 Βάσει των ανωτέρω κριτηρίων, τα οποία αφορούν την έκταση της εξουσίας ελέγχου που η νομολογία αναγνωρίζει στον δικαστή της Ένωσης, πρέπει να γίνει η εξέταση του ένατου έως και του δωδέκατου λόγου αναιρέσεως, με τους οποίους η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπερέβη τις δικαιοδοτικές αρμοδιότητές του, κρίνοντας ότι παρέβη το καθήκον της επιμέλειας κατά τον καθορισμό της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου και, συνεπώς, του ύψους της επίμαχης ενισχύσεως. Συναφώς, ο ένατος και ο δέκατος λόγος αναιρέσεως αφορούν την εκτίμηση της αξίας των διαρρυθμίσεων του επίμαχου οικοπέδου ενώ ο ενδέκατος και ο δωδέκατος λόγος αναιρέσεως αφορούν την εκτίμηση της εγγείου αξίας του εν λόγω οικοπέδου.

— Ως προς την επιλογή της μεθόδου του κόστους και την εκτίμηση της αγοραίας αξίας του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου

68 Καταρχάς και όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 138 και 139 των προτάσεών του, προκειμένου να εξακριβωθεί αν η πώληση οικοπέδου σε ιδιώτη εκ μέρους δημόσιας αρχής συνιστά κρατική ενίσχυση είναι αναγκαία η εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή της αρχής του ιδιώτη επενδυτή που ενεργεί σε οικονομία αγοράς, προκειμένου να εξετασθεί αν το τίμημα που κατέβαλε ο φερόμενος αποδέκτης της ενισχύσεως αντιστοιχεί σε αυτό που θα είχε καταβληθεί υπό πραγματικές συνθήκες αν πωλητής δεν ήταν δημόσια αρχή αλλά ιδιώτης επενδυτής. Η εφαρμογή της αρχής αυτής αποτελεί, εν γένει, σύνθετη οικονομική εκτίμηση της Επιτροπής (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-56/93, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-723, σκέψεις 10 και 11, και της 8ης Μαΐου 2003, C-328/99

και C-399/00, Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-4035, σκέψεις 38 και 39).

69 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή χρειάστηκε να εκτιμήσει την αγοραία αξία οικοπέδου, το οποίο πωλήθηκε το 1987, δηλαδή δεκατρία έτη μετά την επίμαχη πώληση.

70 Επιπροσθέτως, δεν αμφισβητείται ότι η πώληση του επίμαχου οικοπέδου στη Scott δεν έγινε μέσω διαγωνισμού με ανοιχτή διαδικασία και δεν υπήρξε εκτίμηση ανεξάρτητου πραγματογνώμονα. Ως εκ τούτου, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 96 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το καθήκον της Επιτροπής ήταν, συνεπώς, σύνθετο και μπορούσε να καταλήξει μόνο σε κατά προσέγγιση εκτίμηση της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου.

71 Για την εκτίμηση της αξίας του επίμαχου οικοπέδου και των διαρρυθμίσεών του και, συνεπώς, για να καθορίσει το ύψος της επίμαχης ενισχύσεως, η Επιτροπή στηρίχθηκε στο κόστος κτήσεως και διαρρυθμίσεως του επίμαχου οικοπέδου.

72 Καίτοι, όπως προκύπτει από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με στοιχεία κρατικής ενίσχυσης στις πωλήσεις γηπέδων-οικοπέδων και κτιρίων από τις δημόσιες αρχές, η προσφυγή σε ανεξάρτητο πραγματογνώμονα συνιστά μέθοδο βάσει της οποίας δύναται να γίνει η εκτίμηση της αγοραίας αξίας οικοπέδου, εντούτοις το Πρωτοδικείο υπερέβη τα όρια που επιβάλλονται στην άσκηση του δικαστικού ελέγχου, στο μέτρο που περιορίστηκε στην εκτίμηση ότι η Επιτροπή, επιλέγοντας τη μέθοδο του κόστους, παρέβη το καθήκον της επιμέλειας χωρίς να αποδεικνύει ότι τα στοιχεία που δεν έλαβε υπόψη η Επιτροπή θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διαφορετική εκτίμηση του ύψους της ενισχύσεως. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο δεν διαπίστωσε καμία πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

73 Πάντως, κατ' εφαρμογήν της μεθόδου αυτής, η Επιτροπή κατέληξε σε αγοραία αξία του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου ύψους 10,9 εκατομμυρίων φράγκων, η οποία, αφενός, αντιστοιχεί περίπου στα στοιχεία των γαλλικών αρχών που γνωστοποιήθηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία και, αφετέρου, επιβεβαιώνεται από τα πρακτικά συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994.

74 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι το πρωταρχικό στοιχείο στο οποίο στηρίχθηκε η Επιτροπή μπορεί σαφώς να προσδιορισθεί στα πρακτικά αυτά. Συγκεκριμένα, στα εν λόγω πρακτικά γίνεται αναφορά στην έγγειο αξία του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου κατά την πώλησή του στη Scott. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός που προέβαλε η Scott ότι οι παραπομπές της Επιτροπής στα εν λόγω πρακτικά προδήλως δεν ανταποκρίνονται στο έγγραφο που επισύναψε στην αίτησή της αναιρέσεως δεν μπορεί από μόνος του να θέσει υπό αμφισβήτηση το παραδεκτό της.

75 Επιπροσθέτως, για τους λόγους που υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 160 έως 163 των προτάσεών του, η Επιτροπή δεν θα έπρεπε να αμφιβάλλει ως προς την αξιοπιστία των στοιχείων αυτών, καθόσον αυτά προέρχονται από εμπλεκόμενη δημόσια αρχή και συνίστανται, όπως προκύπτει ρητώς από το γράμμα των πρακτικών αυτών, σε επίσημη αρχική εκτίμηση της αρχικής «εγγείου αξίας» του επίμαχου οικοπέδου.

76 Μετά την ανωτέρω διευκρίνιση, πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η Επιτροπή ασφαλώς επλανήθη κατά τον υπολογισμό του ύψους του οφέλους που αποκόμισε η Scott, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι το σύνολο των ακινήτων που αγόρασε η ville d'Orléans μεταξύ των ετών 1975 και 1987 αντιστοιχούσαν στο οικόπεδο που δόθηκε στη Scott. Εντούτοις, δεν αποδείχθηκε ότι, αντιθέτως προς την εκτίμηση του Πρωτοδικείου με τη σκέψη 113 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αν η Επιτροπή δεν είχε διαπράξει το σφάλμα αυτό, θα είχε απαραιτήτως αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία των στοιχείων που χρησιμοποίησε.

77 Συγκεκριμένα, αφενός, η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου σε 16 γαλλικά φράγκα/τ.μ., αντιστοιχεί περίπου στη μέση τιμή που ανέφεραν οι γαλλικές αρχές στις επιστολές τους της 17ης Μαρτίου και 29ης Μαΐου 1997, δηλαδή 15 γαλλικά φράγκα/τ.μ.

78 Αφετέρου, καθόσον η Επιτροπή υπογράμμισε, επανειλημμένως, ότι είχε προβεί σε συγκρατημένη εκτίμηση της εν λόγω αξίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο εκ μέρους του Πρωτοδικείου εσφαλμένος υπολογισμός ήταν προς όφελος της Scott.

79 Τέλος, μολονότι δυστυχώς η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι προέβη σε απολύτως ορθολογικό καθορισμό του κόστους κτήσεως του επίμαχου μη διαρρυθμισμένου οικοπέδου, λαμβάνοντας υπόψη τη μέση τιμή των τριών διαδοχικών δικαιοπραξιών μεταξύ των ετών 1975 και 1987 για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου, του οποίου το αρχικό τμήμα δεν προσδιορίσθηκε, εντούτοις το Πρωτοδικείο, αντιμετωπίζοντας μια τόσο σύνθετη κατάσταση όπως η επίμαχη, υπερέβη εν προκειμένω τα όρια που επιβάλλονται στην άσκηση του δικαστικού του ελέγχου, δεχόμενο κατά τεκμήριο ότι η Επιτροπή παρέβη το καθήκον της επιμέλειας. Ομοίως, το Πρωτοδικείο παρέλειψε, επίσης, να προσδιορίσει την πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή επιλέγοντας και εφαρμόζοντας τη συγκεκριμένη μέθοδο.

80 Ειδικότερα, είναι απολύτως νόμιμο το ότι η Επιτροπή προτίμησε να στηριχθεί στα στοιχεία που προσκόμισαν οι γαλλικές αρχές και στα πρακτικά συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994, αντί της εκτιμήσεως της γαλλικής φορολογικής αρχής κατόπιν φορολογικού ελέγχου το έτος 1993. Εν πάση περιπτώσει, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, οι οποίες, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 140 των προτάσεών του, χαρακτηρίζονται από την έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των γαλλικών αρχών, η επιλογή αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

— Ως προς την εκτίμηση της αγοραίας αξίας των διαρρυθμίσεων του επίμαχου οικοπέδου

81 Πρέπει να επισημανθεί ότι, όσον αφορά, επίσης, την αγοραία αξία των διαρρυθμίσεων του επίμαχου οικοπέδου, το Πρωτοδικείο δεν διαπίστωσε την πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή εφαρμόζοντας τη μέθοδο του κόστους και, συνεπώς, υπερέβη τα όρια που επιβάλλονται στην άσκηση του δικαστικού ελέγχου.

82 Καίτοι, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 120 και 121 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από τον φάκελο της υποθέσεως προκύπτουν διαφορές σχετικές με το κόστος των διαρρυθμίσεων και την έκτασή τους πρέπει, εντούτοις, να υπογραμμισθεί ότι η πραγματοποιηθείσα επέκταση του εργοστασίου σε σχέση με τα αρχικώς προβλεπόμενα στη σύμβαση Scott αντιστοιχεί περίπου στις επιπλέον δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η Sempel όπως προκύπτει από τον ισολογισμό της εκκαθαρίσεως, δηλαδή 75,5 % επιπλέον δαπάνες έναντι επεκτάσεως 80 %.

83 Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικριθεί διότι δεν ζήτησε από τη Scott διευκρινίσεις επί του θέματος αυτού, καθόσον μπορεί ευλόγως να συναχθεί η υφιστάμενη σχέση μεταξύ της επεκτάσεως του εργοστασίου και των επιπλέον δαπανών. Εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι ίδιοι οι μετέχοντες στη διαδικασία δεν ήταν σε θέση, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να εξηγήσουν πώς η επέκταση του εργοστασίου θα μπορούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση τις δαπάνες του ισολογισμού εκκαθαρίσεως της Sempel.

84 Ως εκ τούτου, από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι, καθόσον το Πρωτοδικείο δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου και των διαρρυθμίσεών του, υπερέβη τα όρια που επιβάλλονται κατά την άσκηση του δικαστικού του ελέγχου εκτιμώντας, βάσει των πραγματικών περιστατικών που το ίδιο διαπίστωσε,

ότι η Επιτροπή παρέβη το καθήκον της επιμέλειας κατά την εξέταση της αγοραίας αξίας του επίμαχου οικοπέδου.

85 Εν πάση περιπτώσει, μολονότι το Πρωτοδικείο διαπίστωσε εσφαλμένο υπολογισμό και ορισμένες ανακρίβειες στη μέθοδο και στους υπολογισμούς της Επιτροπής, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, με το διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο δεν ακύρωσε το πρώτο άρθρο της προσβαλλομένης αποφάσεως, με αποτέλεσμα να μην αποφανθεί, στην υπόθεση αυτή, ότι τα σφάλματα και οι ανακρίβειες που στιγμάτισαν τη διαδικασία εξετάσεως είχαν τέτοια βαρύτητα ώστε να θέτουν υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της αποφάσεως στο σύνολό της.

86 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνουν δεκτοί ο ένατος έως και τον δωδέκατο λόγο αναιρέσεως.

Ως προς τον έβδομο λόγο αναιρέσεως που αντλείται από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε σε εικασίες αντί αποδείξεων προκειμένου να αμφισβητήσει τις εκτιμήσεις της Επιτροπής

Επιχειρήματα των διαδίκων

87 Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι θα έπρεπε να είχαν τεθεί υπό αμφισβήτηση οι υπολογισμοί της βάσει των στοιχείων που περιέχονταν στις επιστολές των γαλλικών αρχών και της Scott. Συναφώς, δεν επρόκειτο για αδιάσειστα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία να εγείρουν αμφιβολίες ως

προς τη βασιμότητα των εκτιμήσεων της Επιτροπής, αλλά για εικασίες οι οποίες δεν είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη.

88 Η Scott φρονεί ότι η Επιτροπή αποκρύβει το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε σε αποδεικτικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, οι δηλώσεις που περιέχονται στην επιστολή της Scott συνιστούν αυτές καθαυτές αποδεικτικά στοιχεία.

89 Εν πάση περιπτώσει, το Département du Loiret υπογραμμίζει ότι είναι υπαρκτά τα έγγραφα που στηρίζουν τις εκτιμήσεις στις οποίες γίνεται αναφορά στην επιστολή της Scott.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

90 Όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 56 και 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή οφείλει, χάριν της ορθής εφαρμογής των θεμελιωδών κανόνων της Συνθήκης ΕΚ που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, να προβαίνει σε επιμελή και αμερόληπτη εξέταση των προσβαλλομένων μέτρων, ώστε να έχει στη διάθεσή της, κατά την έκδοση της τελικής αποφάσεως, τα κατά το δυνατόν πληρέστερα και πλέον αξιόπιστα στοιχεία για τον σκοπό αυτόν (βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 62).

91 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι η νομιμότητα αποφάσεως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να εκτιμάται από τον δικαστή της Ένωσης βάσει των πληροφοριακών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή όταν έλαβε τη σχετική απόφαση (απόφαση της 15ης Απριλίου 2008, C-390/06, Nuova Agricast, Συλλογή 2008, σ. I-2577, σκέψη 54).

92 Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι το Πρωτοδικείο δεν επέκρινε την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει των στοιχείων που διέθετε η Επιτροπή κατά τον χρόνο εκδόσεώς της.

93 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τις σκέψεις 124 έως 142 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη πληροφοριακά στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν όντως να φανούν χρήσιμα για τον καθορισμό της αξίας του επίμαχου οικοπέδου.

94 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε στην επιστολή της Scott της 24ης Δεκεμβρίου 1999 και στην επιστολή των γαλλικών αρχών της 21ης Φεβρουαρίου 2000, στις οποίες, πρώτον, γινόταν αναφορά σε εκτίμηση του επίμαχου οικοπέδου από τη γαλλική φορολογική αρχή το έτος 1987. Δεύτερον, οι επιστολές αυτές έκαναν, επίσης, μνεία στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης του επίμαχου οικοπέδου από το γραφείο πραγματογνωμόνων Galtier το 1996 και σε εκτίμηση από τον ελεγκτή, τον Ιανουάριο του έτους 1996, των μετοχών που πωλήθηκαν από τη Scott στην Kimberly-Clark Corp.

95 Πάντως, πρέπει να υπογραμμισθεί, καταρχάς, ότι ούτε η Scott ούτε οι γαλλικές αρχές προσκόμισαν στην Επιτροπή αυτά τα τρία έγγραφα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Ακολούθως, εν πάση περιπτώσει, η μεν επιστολή της Scott περιήλθε στην Επιτροπή εντός της κατ' εξαίρεση παραταθείσας από την Επιτροπή προθεσμίας, η δε επιστολή των γαλλικών αρχών περιήλθε στην Επιτροπή με την παρέλευση της προθεσμίας αυτής. Τέλος, όπως υπομνήσθηκε από τον γενικό εισαγγελέα στα σημεία 120 και 121 των προτάσεών του, τόσο η επιστολή της Scott όσο και εκείνη των γαλλικών αρχών περιείχαν μόνον αόριστες αναφορές στην αξία των επίμαχων ακινήτων, οι οποίες δεν ήταν ικανές από μόνες τους να θεμελιώσουν υποχρέωση της Επιτροπής να τις λάβει υπόψη ή να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία εξετάσεως.

96 Συναφώς, πρώτον, η πραγματογνωμοσύνη του γραφείου Galtier και η εκτίμηση του ελεγκτή έγιναν εννέα έτη μετά την πώληση του επίμαχου οικοπέδου στη Scott. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή είχε κάθε λόγο να μην εξετάσει το περιεχόμενο των

εν λόγω εκτιμήσεων, φρονώντας ότι διέθετε πιο αξιόπιστα στοιχεία από την εκτίμηση που περιείχαν τα πρακτικά συνεδριάσεως του δημοτικού συμβουλίου της ville d'Orléans, της 27ης Μαΐου 1994.

97 Δεύτερον, και όπως επίσης επισήμανε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν είναι αυτονόητο ότι η αξία του επίμαχου οικοπέδου που έγινε δεκτή στο πλαίσιο φορολογικού ελέγχου αποδεικνύει την αγοραία αξία του εν λόγω οικοπέδου. Ως εκ τούτου, και αντιθέτως προς την εκτίμηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή μπορούσε, ευλόγως, να θεωρήσει ότι δεν ήταν αναγκαίο να ζητήσει να προσκομιστεί η εν λόγω εκτίμηση του επίμαχου οικοπέδου από τη φορολογική αρχή.

98 Συνεπώς, από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο εκτιμώντας ότι, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, παρέβη το καθήκον της επιμέλειας για τον λόγο ότι, αφενός, δεν ζήτησε ούτε από τη Scott ούτε από τις γαλλικές αρχές να προσκομίσουν τις εκτιμήσεις του επίμαχου οικοπέδου, τις οποίες επικαλέστηκαν προκειμένου να αμφισβητήσουν την εκτίμηση της Επιτροπής και, αφετέρου, δεν κίνησε εκ νέου τη διαδικασία εξετάσεως.

99 Ως εκ τούτου, πρέπει, επίσης, να γίνει δεκτός ο έβδομος λόγος αναιρέσεως.

100 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι πρέπει να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, στο μέτρο που με αυτή κρίθηκε ότι η Επιτροπή δεν είχε τηρήσει την υποχρέωσή της επιμελούς και αμερόληπτης εξετάσεως.

Επί της αναπομπής της υποθέσεως στο Γενικό Δικαστήριο

101 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση.

102 Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο εξέτασε μόνον τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε η Scott προς στήριξη της προσφυγής της, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Γενικό Δικαστήριο.

103 Αναπέμποντας την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το Δικαστήριο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα της κατ' αναίρεση δίκης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 29ης Μαρτίου 2007, στην υπόθεση T-366/00, Scott κατά Επιτροπής.

2) Αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)